

Millorar l'habilitat per escriure mitjançant exercicis de combinació d'oracions*

Bruce Saddler i Jennifer Preschern

Per començar a escriure, els escriptors novells acostumen a crear oracions. Aprenen a crear oracions expressant allò que el professorat anomena *pensaments complets*. Un cop ho dominen, passen a crear oracions declaratives, interrogatives o exclamatives. Finalment, uneixen prou oracions perquè es considerin un paràgraf i més endavant una narració breu. Tanmateix, aquest procés es pot veure estroncat quan els escriptors novells tenen problemes per escriure oracions.

Per a la majoria d'escriptors, crear oracions ben construïdes és problemàtic. Per a escriptors amb una destresa inferior, incloent-hi escriptors amb dificultats d'aprenentatge, encara pot resultar més difícil. Aquests escriptors acostumen a produir menys oracions sintàcticament complexes i amb més errors gramaticals (MYKLEBUST, 1973). També poden produir oracions més curtes, amb major percentatge d'errors de majúscules, de puntuació i d'ortografia, i, en general, d'una qualitat inferior a les produïdes per companys de la mateixa edat amb un rendiment dins la mitjana (GRAHAM; HARRIS, 1989; MYKLEBUST). Anderson (1982) suggereix que els escriptors amb una destresa inferior escriuen més sovint frases sense subjecte i verb que l'alumnat amb un rendiment normal, i que utilitzen en excés el connector i.

En Pete era un nen de tercer curs amb una destresa inferior per a l'escriptura. Fa dos anys, se li va diagnosticar una discapacitat d'aprenentatge. Va obtenir una puntuació de 84 en l'Escala Wechsler (WISC¹-R: Wechsler, 1997) i, segons la Prova de Rendiment «Wide Range» (WRAT²-3, Wilkinson, 1993), tenia un nivell de lectura de segon curs. El seu Pla Educatiu Individual (IEP, de les sigles en anglès) incloïa l'objectiu de millorar l'expressió escrita, i la seva professora va informar que les narracions que escrivia eren curtes, sense cap interès, i que

sovint contenien frases simples i repetitives. A en Pete no li agradava gaire escriure i sovint no sabia què dir quan ho havia de fer.

La professora d'en Pete, la Sra. Asaro, va posar en marxa un taller d'escriptura a la seva aula. A la Sra. Asaro li encantava ensenyar a escriure i cada dia donava a l'alumnat una estona per fer-ho. A més, quedava amb cada alumne de manera regular i impartia tutories per millorar-ne les habilitats que necessitaven un suport addicional. Sovint proposava tasques d'escriptura i deixava que l'alumnat escollís el tema. A principis de curs, en Pete va escriure a la Sra. Asaro la narració següent:

Vaig veure una nena que es deia Cat a l'estació d'esquí. Va passar sobre la muntanya amb el seu jet pack. Va ser emocionant. M'hauria agradat tenir-ne un. Em va dir on en podia trobar. En vaig aconseguir un i vaig estar molt content. Fi.

La Sra. Asaro va considerar que les frases curtes i simples que en Pete feia servir per redactar les narracions feien que resultessin poc atractives. Va decidir incorporar a la formació d'en Pete una tècnica d'escriptura sobre la qual havia llegit: la combinació d'oracions. Creia que donar a en Pete aquesta formació complementària a nivell oracional el podria ajudar a crear millors oracions, més variades, i, per tant, a escriure narracions més interessants.

En aquest article, plantegem els avantatges de combinar oracions, i expliquem com practicar la combinació d'oracions pot ajudar els escriptors a produir frases més interessants per comunicar les seves idees de múltiples maneres. A més, oferim propostes al professorat per ajudar-lo a incorporar el mètode de la combinació d'oracions a les classes d'escriptura actuals.

* «Improving Sentence Writing Ability Through Sentence-Combining Practice». *Teaching Exceptional Children*, Vol. 39, Núm. 3, p. 6-11. [Traducció de Berta Vilageliu].

1. N. de la T. *Wechsler Intelligence Scale for Children*.

2. N. de la T. *Wide Range Achievement Test*.

La combinació d'oracions

La combinació d'oracions es va desenvolupar els anys 70 per ensenyar de manera sistemàtica a construir oracions. Tot i que és un fet provat que la combinació d'oracions es pot utilitzar per millorar l'habilitat de l'alumnat per construir oracions (HILLOCKS, 1986; O'HARE, 1973), aquest tipus de formació no sol formar part dels populars enfocaments de llenguatge integrat per a l'ensenyament de l'escriptura, com ara els tallers d'escriptura (PRITCHARD, 1987). Tanmateix, és possible que bona part de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge necessiti una formació més explícita i concreta (HARRIS; GRAHAM, 1996). La combinació d'oracions pot sistematitzar l'ensenyament de les habilitats per construir oracions dins el marc global del taller d'escriptura. De fet, alguns investigadors han descobert que la pràctica amb la combinació d'oracions pot ajudar els escriptors novells a crear narracions qualitativament millors i a augmentar la quantitat i la qualitat de les revisions (SADDLER; GRAHAM, 2005).

Practicar la combinació d'oracions pot ajudar els escriptors a produir frases més interessants per comunicar les seves idees de múltiples maneres.

La combinació d'oracions permet una pràctica directa i conscient de la manipulació i la reescriptura d'oracions bàsiques o nuclears en formes més desenvolupades o diverses des del punt de vista sintàctic (STRONG, 1976). A través del procés de construcció i modificació d'oracions, l'alumnat aprèn a descompondre, tornar a compondre i reescriure oracions que poden ser massa complicades d'entendre per al lector. I a la inversa, alumnes que potser escriuen frases curtes i simples aprenen a substituir-les per d'altres més variades i complexes sintàcticament que reflecteixen millor allò que volen dir.

La combinació d'oracions pot millorar l'escriptura de quatre maneres:

- Durant el procés d'aprenentatge i manipulació de les opcions sintàctiques dels propis escrits, l'alumnat comença a tenir en compte la perspectiva del lector.
- L'alumnat pot reduir l'estil d'oracions simples o massa llargues. La repetició d'estructures concretes i la manipulació sintàctica conscient permeten als escriptors conèixer les alternatives sintàctiques. Això pot augmentar la confiança de l'alumnat en la seva habilitat per manipular la sintaxi de les oracions i fer

que desitgi variar, experimentar i innovar a l'hora d'escriure.

- Els exercicis de combinació d'oracions poden mostrar com la puntuació organitza els elements de l'oració i pot ajudar l'alumnat a tenir-hi més confiança (LINDEMANN, 1995).
- Practicar la combinació d'oracions pot fomentar les habilitats de revisió i oferir un coneixement organitzat de les estructures sintàctiques que permeti als escriptors considerar les alternatives que hi ha quant a estructures oracionals (HILLOCKS, 1986; vegeu el quadre «Què diu la literatura sobre la pràctica de la combinació d'oracions?»).

Què diu la literatura sobre la pràctica de la combinació d'oracions?

Alguns investigadors han documentat els efectes positius de la pràctica de la combinació d'oracions amb estudiants des de primària (GALE, 1968) fins a la universitat (SMITH; COMBS, 1980). Les àrees estudiades inclouen a) l'eficàcia de la pràctica oral (NEY, 1966); b) l'impacte en la rapidesa i la comprensió lectora (WILKINSON; PATTY, 1993); c) l'escriptor amb una destresa inferior (SADDLER; GRAHAM, 2005); i d) la durabilitat dels assoliments (COMBS, 1975). Tanmateix, tot i els esforços d'investigadors dels anys 70 i 80, que van demostrar de forma sòlida que és efectiva, la combinació d'oracions no es coneix ni s'aplica a les aules actuals.

En un estudi recent de Saddler i Graham (2005), aquests investigadors han avaluat els efectes d'un procediment de combinació d'oracions que implicava que escriptors novells amb una destresa major i menor respectivament s'ajudessin per desenvolupar una pràctica. Quaranta-dos alumnes de quart curs van rebre formació en combinació d'oracions i en gramàtica. Es va agrupar els alumnes per parelles i se'ls van impartir trenta classes de 25 minuts, tres cops per setmana, durant deu setmanes, fora de l'aula habitual. Els resultats indiquen que, en comparació amb els companys que havien rebut formació en gramàtica, l'alumnat que havia estat sota condició experimental havia esdevingut expert en la combinació d'oracions simples per crear-ne de més complexes. A més, els alumnes experimentals van transferir les habilitats de combinació d'oracions a una tasca d'escriptura narrativa, la qual cosa va resultar en una millora tant de la qualitat de l'escriptura com de l'habilitat per a la revisió.

Recomanacions didàctiques

La combinació d'oracions es pot ensenyar i practicar fàcilment mentre s'utilitzava un enfocament de proves de l'escriptura tant en una aula inclusiva, com en una aula de recursos o independent. Els exercicis es poden introduir i practicar en qualsevol moment, tot i que els escriptors solen aplicar-los de manera més efectiva durant l'etapa de revisió (a mesura que l'alumnat revisa allò que ha escrit, determina si s'hi poden aplicar canvis a nivell oracional).

En els apartats següents expliquem com introduir la combinació d'oracions; donem exemples per utilitzar exercicis d'aquest tipus per millorar la varietat de les oracions i corregir les frases massa llargues o fragmentades, i també oferim suggeriments per avaluar la resposta de l'alumnat.

Crear exercicis

El primer pas per crear exercicis de combinació d'oracions és analitzar un exemple de l'alumne en qüestió per determinar quines habilitats ha d'adquirir (vegeu taula 1). Per exemple, la Sra. Asaro, després de llegir un dels escrits d'en Pete, va observar que moltes de les frases seguien una estructura simple semblant, la qual cosa feia que la narració fos avorrida i no gaire bona. Segons la Sra. Asaro, en Pete era l'únic de la classe que necessitava un ensejament directe a nivell oracional; tanmateix, si diversos alumnes o tota la classe presentessin un problema amb la mateixa habilitat, es podrien realitzar aquestes activitats amb tot el grup (vegeu taula 1).

Encara que l'escrit de l'alumne no inclogui tantes frases curtes o simples com la narració d'en Pete, sol ser millor començar amb exercicis que es basin en la combi-

Taula 1. CREAR EXERCICIS DE COMBINACIÓ D'ORACIONS

Enfocament instructiu	Oracions originals	Oracions combinades
Exercicis guiats		El pastís de xocolata era deliciós.
Doneu a l'alumnat una «pista» perquè creï una oració combinada concreta.	El pastís era deliciós. El pastís era de <u>xocolata</u> .	<i>La informació redundant de la segona frase s'ha eliminat, i tan sols s'ha inclòs a la nova combinació la pista subratllada.</i>
o		
Doneu a l'alumnat una paraula entre parèntesi al final de l'oració a combinar.	El nen va caure de la cadira. Va perdre l'equilibri. (perquè)	El nen va caure de la cadira perquè va perdre l'equilibri.
<i>Quan l'alumnat ja se senti còmode amb la combinació d'oracions mitjançant pistes o paraules entre parèntesi, podeu començar a realitzar exercicis oberts.</i>		
Els exercicis oberts requereixen que l'alumnat decideixi quina informació de la segona oració cal incloure a l'oració combinada. Hi ha diverses combinacions possibles.	El nen va caure de la cadira. La cadira estava trencada.	El nen va caure de la cadira trencada. <i>Amb aquesta pràctica, l'alumnat entén que la paraula «trencada» de la segona oració dona informació nova i s'ha d'incloure a la nova combinació.</i>
<i>Quan l'alumnat ja se senti còmode amb la combinació de dues o tres oracions nuclears, podem augmentar el nivell intel·lectual.</i>		
Els exercicis oberts i naturalistes permeten diverses combinacions interessants i poden generar una conversa significativa per decidir quina versió sona millor.	La poma va caure. La poma era verda. Va caure de la branca. No va colpejar ningú.	La poma verda va caure de la branca i no va colpejar ningú. o Quan va caure de la branca, la poma verda no va colpejar ningú. o La poma verda no va colpejar ningú quan va caure de la branca.

nació de dues oracions simples per fer una oració composta o una oració amb parts compostes. Mireu que les dues oracions de l'exercici siguin tan semblants com pugueu, excepte les paraules a combinar. Per exemple, escolliu oracions de l'estil de *El gos és gran. El gos corre molt.*

Per començar, podeu crear els exercicis a partir de llibres de lectura o altres llibres escolars, senzillament, a partir de la reducció d'un fragment en oracions nuclears. Podeu reduir també un conte conegut en oracions nuclears i fer que per parelles el reescriguin. Podeu llegir les noves versions i debatre'n l'efecte retòric. Les activitats de classe o els esdeveniments escolars, així com les vivències i els interessos de l'alumnat mateix, també poden ser fonts d'inspiració. Els llibres de text, els diaris i les revistes també tenen un contingut adequat per realitzar-ne exercicis de combinació d'oracions. Aquestes fonts ofereixen un avantatge extra a l'alumnat, ja que els poden oferir informació sobre un nou concepte o reforçar una lliçó mentre practiquen l'escriptura.

Aquests exercicis inventats es poden ampliar per tal que l'alumnat treballi una vegada i una altra la pròpia redacció i, així, practiqui el control i la manipulació de les opcions sintàctiques possibles segons el seu nivell d'escriptura (STRONG, 1986). La manera més natural perquè l'alumnat realitzi activitats d'acord amb el seu nivell de comprensió i resolgui de manera directa els problemes relacionats amb parts importants de l'escriptura és fer servir la feina de l'alumnat mateix.

Introduir la combinació d'oracions

Per introduir els exercicis de combinació d'oracions a l'aula, expliqueu a l'alumnat que es tracta d'activitats que els ajudaran a escriure frases més interessants, que sonaran millor als lectors. Afegiu-hi que els bons escriptors acostumen a treballar les frases perquè sonin millor. Deixeu ben clar que sovint hi ha més d'una resposta per a cada problema i que els errors són una oportunitat per aprendre. Expliqueu-los que cometre errors és ben normal, ja que molts d'ells experimentaran amb la combinació d'oracions per primera vegada.

Comenceu amb un debat obert i mostreu a l'alumnat dues oracions nuclears senzilles i modelen la manera de combinar-les. Aleshores, expliqueu-los per què les heu modificat així per combinar-les i per què la nova combinació sona millor. Indiqueu-los que, tal com fan els escriptors destres, quan combinem frases, cal moure una o més paraules de lloc, eliminar-ne, modificar-ne o afegir-ne perquè les frases sonin millor. Si cal, encercleu

les paraules que es repeteixen en les dues oracions, i ensenyeu-los com poden eliminar la informació redundant. Escriuiu les diferents possibilitats a la pissarra i expliqueu per què unes opcions són millors que les altres.

Després de modificar diverses oracions, l'alumnat hauria de practicar, si cal amb el suport del professor, de forma independent o per parelles. Després de deixar-los una estona per practicar la combinació d'oracions, proposeu-los que comparteixin les possibles solucions; poden fer-ho en veu alta o escrivint les respostes a la pissarra. Assenyeu les millors opcions i debateu per què ho són.

Els experts suggereixen que durant aquests debats s'incorpori la pràctica oral a l'escripta (FRANK, 1993; STRONG, 1986). La pràctica oral es pot incloure de forma efectiva, simplement, projectant en una transparència un grup d'oracions nuclears i demanant als alumnes que en parlin per parelles i en proposin algunes combinacions. El professorat pot escriure, llegir en veu alta i donar l'opinió sobre les diverses opcions de cada parella per identificar-ne les que «sonen» millor.

Utilitzar la combinació d'oracions per ensenyar a variar-les

Tan bon punt l'alumnat entén el concepte de la combinació d'oracions, podem variar-les i ensenyar altres habilitats específiques. Per exemple, per tal d'ensenyar transicions de temps més sofisticades, escolliu dues oracions com *La dona va obrir la porta. Aleshores, va sonar el telèfon.* Demaneu als alumnes que combinin aquestes dues oracions i n'eliminin la informació redundant. Si no poden generar oracions complexes com *Abans que el telèfon sonés, la dona va obrir la porta o Just abans que la dona obrís la porta, el telèfon va sonar*, podeu donar-los una llista de possibles connectors temporals: abans, després, quan, mentre, tan bon punt, fins, tan aviat com. Animeu l'alumnat a intentar combinar les oracions mitjançant tots els tipus de connectors que expressen temps i debateu com afecta cadascun d'ells al significat de l'oració.

Tan bon punt l'alumnat entén el concepte de la combinació d'oracions, podem variar-les i ensenyar altres habilitats específiques.

Després que l'alumnat hagi practicat la combinació d'oracions com a habilitat aïllada, escolliu un paràgraf amb una mancança d'aquesta habilitat. Per exemple, els paràgrafs narratius amb oracions curtes i simples són ideals per modificar oracions compostes. Els paràgrafs

descriptius (amb moltes oracions que comencen per *quan*) són un bon model per crear oracions subordinades amb relacions temporals.

En els paràgrafs descriptius, podeu afegir oracions adjectives o oposicions, perquè esdevinguin més sofisticats. Escolliu un escrit de mostra i trebal·leu amb els alumnes per editar i combinar les oracions i aconseguir, així, una major fluïdesa gramatical.

Més endavant, practiqueu la combinació d'oracions poc desenvolupades o simples. Durant aquest procés, és important que us centreu a crear oracions millors i amb més significat, no a corregir errors d'ortografia o altres problemes tècnics.

Utilitzar la combinació d'oracions per corregir oracions massa llargues o fragmentades

Les oracions massa llargues o fragmentades sovint es deuen a la dificultat per entendre els signes de puntuació i els límits oracionals. Els alumnes acostumen a utilitzar *i*, *però* i *o* per crear frases increïblement llargues, o es deixen signes de puntuació allà on són necessaris. Les activitats de combinació d'oracions poden ajudar-los a entendre com funcionen les oracions.

En primer lloc, cal analitzar un escrit de l'alumne en qüestió per determinar quin tipus d'errors comet. Els dos tipus d'errors que hi acostuma a haver en les frases massa llargues són els següents: no utilitzar punts per separar les idees, o utilitzar massa conjuncions com *i*, *però* i *doncs* per connectar-les. Les oracions fragmentades acostumen a donar-se quan els alumnes no completen una idea o n'inicien una amb una conjunció de subordinació. Tot i que l'alumne pot cometre més d'un tipus d'error, escolliu-ne tan sols un com a objectiu a millorar. Per exemple, escolliu l'objectiu d'eliminar les oracions massa llargues per un ús excessiu de conjuncions per connectar idees.

Per tal de focalitzar les oracions massa llargues a causa de la puntuació errònia, compareu l'oració en qüestió amb una illa que pot funcionar de manera autònoma i, després, doneu a l'alumnat dues frases per com-

binar-les. Mostreu-li com cada oració independent funciona de manera autònoma. Identifiqueu-ne el subjecte, el predicat i els modificadors de cadascuna. Aleshores, trebal·leu en grup maneres de combinar-les. Sovint, els alumnes cometen errors de puntuació perquè intenten crear oracions variades. No entenen com crear una complexitat gramatical i, consegüentment, acaben per produir oracions massa llargues. Tan bon punt aprenen a manipular les oracions, esdevenen conscients dels límits entre les idees.

Utilitzeu el mateix tipus d'activitats per ajudar a eliminar les oracions llargues en què s'utilitzen les conjuncions per connectar massa idees. Quan presenteu l'activitat, escriviu la conjunció que s'utilitza en excés en un pont dibuixat (vegeu el quadre «Com enllacen les idees les conjuncions pont»). Expliqueu a l'alumnat que les conjuncions (concretament *i*, *però* i *doncs*) funcionen com ponts que connecten idees. Quan en una oració hi ha massa ponts, es fa difícil creuar-los tots i el lector no entén què vol dir l'autor. Escriviu a la pissarra una oració llarga com *A! matí la meua mare va a treballar i torna a casa al vespre i després fa el sopar i després em llegeix un conte*. Substituiu totes les conjuncions i per un pont dibuixat per ajudar l'alumnat a visualitzar els problemes de l'oració. Un cop els alumnes veuen com de confusa pot ser una frase massa llarga, proposeu oracions que es puguin combinar mitjançant la conjunció repetida. Quan l'alumnat entén l'objectiu i la funció d'aquestes conjuncions, és menys probable que les utilitzi malament.

Les activitats de combinació d'oracions també són efectives per eliminar oracions fragmentades que comencen amb conjuncions de subordinació. L'alumnat sol escriure frases fragmentades perquè no entén l'objectiu de les paraules cohesives. De la mateixa manera que amb el mètode anterior per ensenyar als alumnes a eliminar les oracions massa llargues, escolliu dues oracions que es puguin combinar mitjançant la conjunció que no s'utilitza adequadament. La figura 1 mostra quines habilitats per combinar oracions responen a necessitats específiques de l'escriptura.

Com enllacen les idees les conjuncions pont

Al matí la meua mare va a treballar
després em llegeix un conte

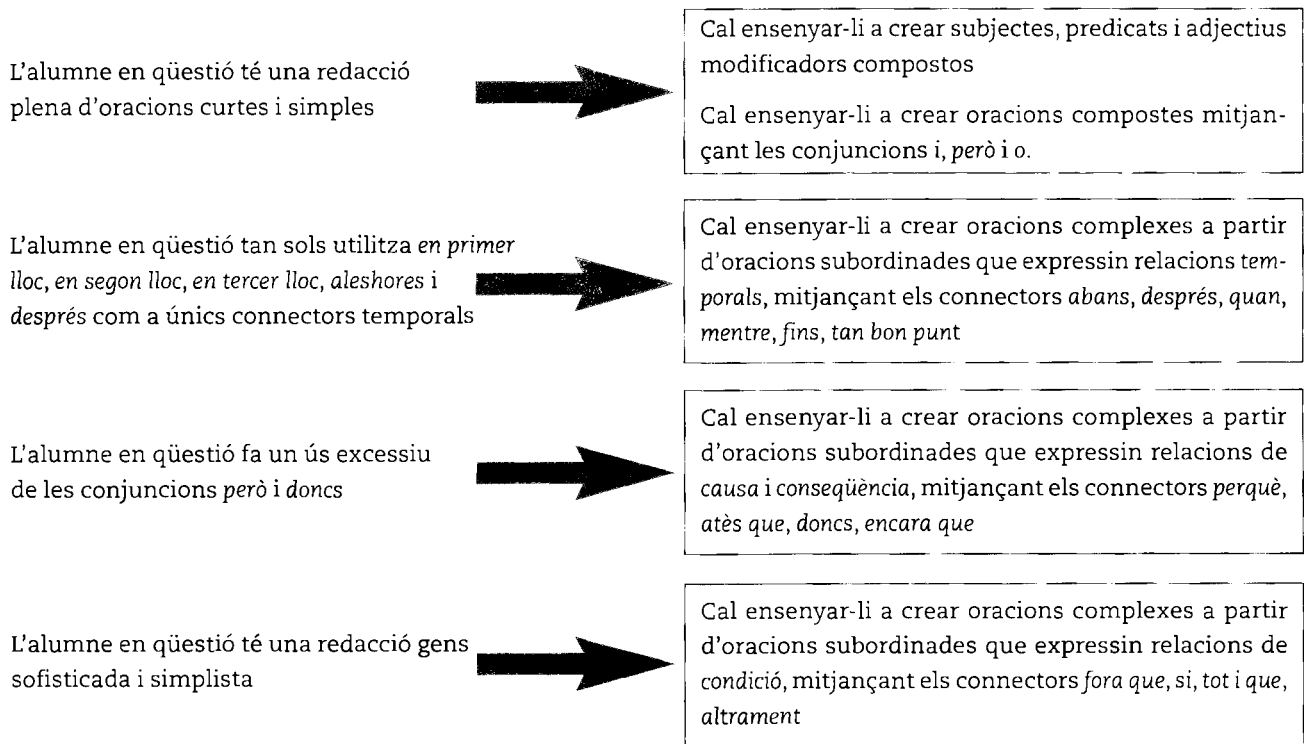
torna a casa al vespre

després fa el sopar

Figura 1. HABILITATS RELACIONADES AMB LA COMBINACIÓ D'ORACIONS PER A NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE L'ESCRITURA

La combinació d'oracions durant la revisió

Un cop explicat el procés de revisió, cal que l'alumnat editi una de les seves redaccions. L'objectiu és que trobin dos o tres llocs on afegir varietat oracional, idealment, mitjançant l'habilitat que els haguem ensenyat. Per exemple, si heu estat treballant com escriure paràgrafs més sofisticats a partir d'oracions de participi, l'alumnat hauria d'escollir una oració que es pugui millorar mitjançant una oració d'aquest tipus, o identificar dues oracions que es puguin combinar per crear una oració d'aquest tipus. Si cal, ajudeu-los a trobar fragments on aplicar-hi les modificacions. De nou, la meta és la millora del significat, no els mecanismes d'escriptura com l'ortografia o la puntuació.

Després que l'alumnat hagi corregit una redacció escrita prèviament, proposeu un nou tema; aquesta vegada, els alumnes han d'incloure-hi, com a mínim, dues oracions que compleixin l'objectiu d'escriptura. Per exemple, si heu treballat les oracions subordinades causa/efecte, hi haurien d'incloure dues oracions on s'utilitzi correctament *perquè*, *atès que*, *doncs* o *encara que*. Atès que l'objectiu global de l'escriptura és el significat, i

no tan sols la gramàtica, deixeu que els alumnes afegixin aquestes oracions gramaticalment complexes durant el procés de revisió.

Una altra via per augmentar la consciència metacognitiva de l'alumnat envers l'habilitat apresada és que es corregeixin les redaccions entre ells. Es tracta que busquin en la redacció de l'altre una frase ben escrita i una altra que necessiti revisió. Doneu entre 10 i 15 minuts perquè ho facin, i ajudeu aquells que ho necessitin. Aleshores, demaneu que facin un comentari positiu i un comentari correctiu sobre la feina del company. Els alumnes gaudeixen de debò fent de detectius d'oracions. A més, els ajuda a veure que en el procés de revisió no es tracta tan sols de marcar els errors d'ortografia i les majúscules!

Avaluar les respostes

A l'hora de considerar les respostes, és possible que l'alumnat vulgui establir criteris que l'ajudin a valorar la correcció global d'una oració combinada. Tot i que la llengua té unes normes que regulen la sintaxi, no comenceu un debat detallat sobre aspectes gramaticals. L'efectivi-

tat és un indicador molt millor. Mesurar l'efectivitat anima a arriscar-se, ja que els alumnes veuen els «errors» com a oportunitats per resoldre problemes. En aquest context, els «errors» passen a ser oracions que es poden formular d'una manera millor que la que l'escriptor havia fet servir en un principi.

Nemans (1995) recomana tres estàndards a tenir en compte per ajudar l'alumnat a mesurar l'efectivitat de les seves respostes: (a) significat clar i directe; (b) atracció rítmica; i (c) públic a qui va dirigit. Penseu per què us agrada llegir el vostre autor preferit. Per què us atrau la seva redacció? En principi, el professorat pot aplicar aquests tres estàndards a la combinació d'oracions a partir de la presentació d'exemples i d'un debat. Aleshores, l'alumnat pot utilitzar-los per avaluar les respostes dels altres. Aquestes preguntes també poden servir per iniciar un debat conjunt sobre la combinació d'oracions.

Conclusions finals

Tot i que és un fet provat que els exercicis de combinació d'oracions són efectius per millorar la fluïdesa sintàctica dels escriptors (SADDLER; GRAHAM, 2005), són tan sols un dels components de tot programa d'escriptura. La Sra. Asaro va complementar amb la combinació d'oracions el seu mètode per ensenyar a escriure a en Pete; no va eliminar res del mètode que ja practicava. Tal com va descobrir la Sra. Asaro, aquests exercicis no són «dit i fet». En Pete va necessitar dos mesos de pràctica mitjançant classes curtes i freqüents fins que la Sra. Asaro va notar una millora consistent en la seva redacció. Després de les pràctiques, en Pete va escriure això:

Hi havia un alien que va xocar contra la Terra. Es deia Joe. Va anar fins a una cabina de telèfon i va trucar a la policia. La policia no el sentia, així que va penjar. Aleshores, va tornar a la nau espacial i, boom, en va sortir un munt de fum. No s'ho podia creure. Així doncs, hi va treballar tota la nit, però quan ja estava gairebé arreglada, es va adormir. Aquella nit, va aparèixer un esquiol, que va acabar la feina i se'n va anar. Quan en Joe es va despertar, va dir «uau», i se'n va tornar a casa. Fí.

La Sra. Asaro va utilitzar la combinació d'oracions per resoldre un buit molt important en el seu mètode didàctic. Es tractava, però, d'un element més d'un programa d'escriptura molt complet, que incloïa temps abundant per escriure, posades en comú amb els companys i el

professor, presentació d'exemples del professor i tria de tasques. El temps dedicat a l'ensenyament directe de l'habilitat a nivell oracional va beneficiar en Pete, ja que les seves oracions eren més variades i interessants i la qualitat general de les seves narracions va millorar.

Tot i que escriure oracions pot demostrar l'habilitat de l'escriptor, si complementeu el vostre pla d'estudis amb la formació en combinació d'oracions, podeu ajudar l'alumnat a crear oracions més variades i interessants. A través de la formació en combinació d'oracions, els «Petes» de la vostra aula poden aprendre i practicar una habilitat important per escriure que els ajudarà a millorar el seu rendiment en l'àmbit de l'escriptura.

Referències bibliogràfiques

- ANDERSON, P.L. (1982). «A preliminary study of syntax in the written expression of learning disabled children». *Journal of Learning Disabilities*, núm. 15, p. 359-362.
- COMBS, W.E. (1975). «Some further effects and implications of sentence combining exercises for the secondary language arts curriculum». *Dissertation Abstracts International*, núm. 36, A1266.
- FRANK, M. (1993). *Using sentence-combining to teach sentence structure*. [Servei de reproducció ERIC núm. ED 366 208]
- GALE, I.F. (1968). «An experimental study of two fifth grade language arts programs». *Dissertation Abstracts International*, núm. 28, A4156.
- GRAHAM, S.; HARRIS, K. (1989). «Improving learning disabled students' skills at composing essays: Self-instructional strategy training». *Exceptional Children*, núm. 56, p. 201-214.
- HARRIS, K; GRAHAM, S. (1996). «Memo to constructivists: Skills count, too». *Education Leadership*, núm. 53, p. 26-29.
- HILLOCKS, G. (1986). *Research on written composition*. Urbana, Il·linois: ERIC Clearinghouse on Reading and Communication Skills.
- LINDEMANN, E. (1995). *A rhetoric for writing teachers*. Nova York: Oxford University Press.
- MYKLEBUST, H.R. (1973). *Development and disorders of written language*, vol. 2: *Studies of normal and exceptional children*. Nova York: Grune & Stratton.
- NEMANS, B.S. (1995). *Teaching students to write*. Nova York: Oxford University Press.
- NEY, J.W. (1966). «Applied linguistics in the seventh grade». *English Journal*, núm. 25, p. 895-897.
- O'HARE, F. (1973). *Sentence combining: Improving student writing without formal grammar instruction*. Champaign, Il·linois: National Council of Teachers of English.

- PRITCHARD, R. (1987). «Effects on student writing of teacher training in the National Writing Project Model». *Written Communication*, núm. 4, p. 51-67.
- SADDLER, B.; GRAHAM, S. (2005). «The effects of peer-assisted sentence combining instruction on the writing of more and less skilled young writers». *Journal of Education Psychology*, núm. 97(1), p. 43-54.
- SMITH, W.L.; COMBS, W.E. (1980). «The effects of overt and covert cues on written syntax». *Research in the Teaching of English*, núm. 14, p. 19-38.
- STRONG, W. (1976). «Close-up: Sentence combining». *English Journal*, núm. 24, p. 56-65.
- STRONG, W. (1976). *Creative approaches to sentence combining*. Urbana, Il·linois: ERIC Clearinghouse on Reading and Communication Skills and the National Council of Teachers of English.
- WECHSLER, D. (1974). *Wechsler Intelligence Scale for Children-Revised*. Nova York: Psychological Corporation.
- WILKINSON, G. (1993). *WRAT-3: Wide Range Achievement Test*. Wilmington, Detroit: Wide Range, Inc.
- WILKINSON, P.A.; PATTY, D. (1993). «The effects of sentence combining on the reading comprehension of fourth grade students». *Research in the Teaching of English*, núm. 27, p. 104-121.

Bruce Saddler (CEC NY Federation) és professor ajudant del Departament de Psicologia Educativa i Consultiva, de la Secció d'Educació Especial, de la Universitat d'Albany.

Jennifer Preschern és especialista en lectura i llengua de l'organització LEAP Learning Systems, d'Evanston, Il·linois.

Nota de l'autor: Els noms «Pete» i «Sra. Asaro» són pseudònims d'un alumne de tercer curs i una professora reals respectivament.